

מסמך עקרונות - בנים בעלי צרכים מיוחדים

*בכל מקום בו נעשה שימוש בלשון זכר, הכוונה גם ללשון נקבה.

1. מבוא

מטרת החלטה זו לקבוע עקרונות להסדרת מערכת היחסים בין הקיבוץ, בנים בעלי צרכים מיוחדים ומשפחותיהם, **תוך מגמה** להגן על כבודו וחירותו של בן בעל צרכים מיוחדים, לעגן את זכותו להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה בכל תחומי החיים וכן לתת מענה הולם למוגבלותו באופן שיאפשר לו לחיות את חייו בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מתן אפשרות למיצוי מלוא יכולתו והכול בכפוף להוראות החלטה זו.

על בסיס עקרונות אלו ייחתם הסכם פרטני אשר הצדדים לו יהיו הקיבוץ, הבן בעל הצרכים המיוחדים או בא כוחו והוריו של הבן.

2. הגדרות

- 2.1. **הקיבוץ** - קיבוץ יד מרדכי - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ.
- 2.2. **ועד ההנהלה** - ועד ההנהלה של קיבוץ בהתאם להוראות הדין, לרבות כל גוף בעל סמכויות דומות.
- 2.3. **בן בעל צרכים מיוחדים** - בהתאם להגדרה המפורטת בסעיף 3 להחלטה זו.
- 2.4. **צרכי הבן** - כל צרכי הקיום לרבות מזון, ביגוד וכו', צרכי בריאות ושיקום, הוצאות מיוחדות כהגדרתן להלן, ולרבות עלויות שהייתו של הבן דרך קבע במרכז שיקומי וכן צרכי חיסכון ודירור כמפורט במסמך זה.
- 2.5. **צרכים שוטפים** - צרכי הבן הנדרשים הקבועים ו/או השוטפים.
- 2.6. **הוצאות מיוחדות** - הוצאות הנדרשות לצורך סיפוק צרכי הבן שאינם קבועים ו/או שוטפים.
- 2.7. **מרכז שיקומי** - מוסד סיעודי או שיקומי בו שוהה הבן דרך קבע בהסכמת הקיבוץ.
- 2.8. **מקורות חיצוניים** - תקבולים או שירותים אחרים שהבן זכאי להם שלא מהקיבוץ, לרבות מרשויות המדינה, בשל היותו בעל צרכים מיוחדים.
- 2.9. **חוברת השינוי** - החלטת הקיבוץ בדבר שינויים באורחות החיים בקיבוץ אשר אושרה באסיפה הכללית ביום _____, לרבות כל שינוי ו/או תוספת שייקבעו ביחס להחלטה זו על ידי רשויות הקיבוץ מעת לעת.
- 2.10. **רשת הביטחון** - גובה תקציב רשת הביטחון כהגדרתו בחוברת השינוי.
- 2.11. **הכנסה פנויה** - כהגדרתה בחוברת השינוי.
- 2.12. **שיוך נכסים** - הענקת זכויות לחברי הקיבוץ בנכסי הקיבוץ היצרניים ו/או פירותיהם, בדרך של שיוך ו/או חלוקה ו/או בכל דרך אחרת עליה יחליט הקיבוץ.
- 2.13. **צוות צרכים מיוחדים או הצוות** - כהגדרתו בסעיף 4 להלן. במידה והצוות לא ימלא את תפקידו מכל סיבה שהיא, יהיה אחראי ועד ההנהלה של הקיבוץ למלא את תפקידו או להביא לאישור האסיפה הכללית מינוי צוות אחר במקומו.

3. הגדרת בנים בעלי צרכים מיוחדים

- 3.1. בן להורים חברי הקיבוץ או שנפטרו בהיותם חברי קיבוץ, אשר לא התקבל לחברות בקיבוץ ואשר הוגדר ע"י המוסדות המוסמכים מטעם המדינה או על ידי הקיבוץ, כמפורט בסעיף 3.2, כבעל צרכים מיוחדים בתחומי הבריאות, הסיעוד והחינוך ו/או כנזקק לתמיכה מיוחדת לצורך קיומו, ובלבד שהגדרה כאמור נעשתה טרם ניתק את קשריו מן הקיבוץ.
- 3.2. במקרים בהם לא הוכר או יוכר הבן כבעל צרכים מיוחדים על ידי מוסדות המדינה, יהיה רשאי הקיבוץ להגדיר בן קיבוץ כבן בעל צרכים מיוחדים בהתאם להחלטת צוות צרכים מיוחדים.

4. צוות צרכים מיוחדים

- 4.1. בצוות צרכים מיוחדים יהיו חברים המזכיר, מנהל הקהילה, מרכזת ועדת בריאות ורווחה ושלושה נציגי ציבור, מהם אחד שהוא נציג הורים להם בנים בעל צרכים מיוחדים (במידה ויועמד נציג על ידי ההורים) אשר ייבחרו על ידי האסיפה הכללית. נציג ההורים לא ישתתף בישיבות הנוגעות לבן משפחתו.
- 4.2. בישיבות הצוות יהיו נוכחים לפחות שני בעלי תפקידים ושני נציגי ציבור, אולם בישיבה אשר בה יוחלט בדבר הגדרת בן בעל צרכים מיוחדים יהיה נוכח גורם מקצועי הבקיא בתחום הסיעוד והשיקום והחלטה כאמור תיעשה אך ורק על בסיס התייעצות עם הגורם המקצועי.
- 4.3. הצוות יבחר את יו"ר הצוות מבין חבריו.
- 4.4. החלטת הצוות תתקבל ברוב דעות של הנוכחים בישיבה.
- 4.5. הצוות יקיים לפחות פעם בחצי שנה ישיבה עם כל אחד מהצוותים המקצועיים הפרטניים כהגדרתם בסעיף 5 לצורך עדכון ביחס למצבו של כל אחד מהבנים.
- 4.6. הצוות יהיה אחראי להקים את הצוותים המקצועיים הפרטניים במידה ואינם קיימים או אינם פועלים.

5. קביעת היקף הצרכים השוטפים וטיפול בהוצאות מיוחדות

קביעת היקף הצרכים השוטפים של בן בעל צרכים מיוחדים ו/או הצורך בהוצאות מיוחדות יטופלו על ידי צוות מקצועי פרטני לכל אחד מהבנים, אשר הרכבו יהיה נציג משפחה, נציג הקיבוץ אשר ייקבע על ידי צוות צרכים מיוחדים בתיאום עם המשפחה וגורם מקצועי המקובל על הצדדים. במידת הצורך ימונה איש קשר מוסכם על המשפחה ועל הקיבוץ אשר יצורף לצוות. הצוות המקצועי יביא את המלצותיו בפני צוות צרכים מיוחדים או ועד ההנהלה של הקיבוץ, אשר יהיו מוסמכים לאשר את היקף ההוצאות השוטפות ו/או היקף ההוצאות המיוחדות.

6. מימון צרכי הבן

- 6.1. ככלל, בהתאם להוראות הדין, הקיבוץ מחויב לדאוג למימון צרכי הבן, אך הוא רשאי להתנות זאת בהסדרים המתייחסים להכנסות ונכסים של הבן ושל ההורים.
- 6.2. הקיבוץ ישלים את סך המקורות החיצוניים ושכר העבודה של הבן (להלן: "הכנסות הבן") לסך רשת הביטחון הנהוגה כלפי חברים יחידים כפי שייקבע מעת לעת, או לסכום אחר אשר ייקבע בהתאם למנגנון הקבוע בסעיף 5 (להלן: "השלמה תקציבית לבן").
- 6.3. ההורים ישתתפו בשיעור של 50% משיעור ההשלמה התקציבית לבן וזאת בכפוף למגבלות הבאות:
 - 6.3.1. השתתפות ההורים תהיה רק במידה והכנסתם הפנויה המשותפת גבוהה מתקציב רשת הביטחון הרלבנטי להם.
 - 6.3.2. השתתפות ההורים לא תעלה על 50% מההפרש בין הכנסתם הפנויה המשותפת לבין תקציב רשת הביטחון או סך 1,000 ₪, לפי הנמוך מביניהם, אולם אם הכנסתם הפנויה של ההורים גבוהה מסך 20,000 ₪, תהיה תקרת ההשתתפות 1,800 ₪.
- 6.4. הכנסות הבן וסכומים שיינתנו על ידי הקיבוץ לצורך ההשלמה התקציבית לבן, יועברו לתקציבו של הבן או לתקציב ההורים, בהתאם להסכמה בין הקיבוץ, הבן וההורים, ובהיעדר הסכמה, בהתאם להחלטת צוות צרכים מיוחדים.
- 6.5. הבן יתחייב לעשות ככל יכולתו על מנת למצות את כוח עבודתו והכנסתו בגין עבודה תירשם כחלק מהכנסותיו לעניין החלטה זו.
- 6.6. מהכנסות הבן וההשלמה התקציבית לבן ינוכו העלויות הנדרשות למימון צרכיו של הבן. צרכי הבן יהיו כהגדרתם בהחלטה זו ויכללו בין השאר את כל התשלומים והמסים בהם מחויבים כלל חברי הקיבוץ, בהתאם להחלטות הקיבוץ מעת לעת, לרבות תשלומים בגין שירותים שונים בקיבוץ, לרבות מס אחיד (אשר כולל מס קהילה ומס מוניציפאלי), אלא אם ייקבע אחרת בהתאם למנגנון הקבוע בסעיף 5.
- 6.7. במידה ולהורים ו/או לבן יש נכסים או הכנסות ממקור כלשהו, בנוסף להכנסות בגין עבודה ולמעט נכסים אשר יועברו לחבר על ידי הקיבוץ (להלן בסעיף זה: "מקורות נוספים"), הם יתחייבו לחשוף בפני הקיבוץ את המקורות הנוספים בהתאם לכללים הנוהגים לעניין מתן רשת ביטחון לחברים. צוות צרכים מיוחדים יהיה רשאי להתחשב בקיומם של מקורות נוספים לעניין השתתפות הקיבוץ במימון הוצאותיו של הבן בהתאם להסדר זה, תוך התחשבות בכלל צרכי המשפחה.
- 6.8. לצורך יישום סעיף זה תיפתח כרטסת תמחירית נפרדת עבור הבן בהנהלת החשבונות של הקיבוץ בה יירשמו כל התקבולים והתשלומים בגין הבן.
- 6.9. יובהר, כי צרכי לימוד והעשרה של הבן יינתנו במסגרת צרכיו השיקומיים בהתאם למנגנון הקבוע בסעיף 5. החלטות הקיבוץ בעניין הסדרי בנים מעת לעת לא יחולו ביחס לבן.
- 6.10. עוד יובהר, כי צרכי הדיור והחיסכון יסופקו בנפרד בהתאם להוראות הסדר זה.
- 6.11. במקביל ובנוסף למנגנון המפורט בסעיף זה, מובן מאליה כי המשפחה ו/או נציג הצוות הפרטני יהיו רשאים לפנות לקרן לעזרה הדדית של הקיבוץ, כהגדרתה בחוברת השינוי. הבקשה תידון על פי אמות המידה והכללים של הקרן לעזרה הדדית כלפי כלל החברים.

7. דאגה לעתיד

- 7.1. על מנת להבטיח קיום נאות ומכובד לבן, גם במקרה בו מצב הקיבוץ בעתיד חלילה לא יאפשר אספקת צרכי הבן, ידאג הקיבוץ ליצירת מקור כספי אשר ישמש כחיסכון עבור הבן (להלן: "תוכנית החיסכון") כמפורט בסעיף זה להלן.
- 7.2. גיל היעד של תוכנית החיסכון יהיה 15 שנה ממועד קבלת החלטה זו או גיל 45, לפי המאוחר ביניהם. במידה וגילו של הבן עולה על 50 ממועד קבלת החלטה זו, יהיה גיל היעד גיל 65.
- 7.3. סכום היעד של התוכנית הפנסיונית יהיה סך 2,000 ₪ צמודים למדד החל ממועד חתימת הסכם פרטני בין הבן והקיבוץ כאמור בסעיף 1.
- 7.4. במקרים חריגים, ניתן יהיה לשנות את סכום היעד בהתאם למנגנון הקבוע בסעיף 5.
- 7.5. תוכנית החיסכון תתבצע באמצעות הפקדת כספים לקופות פנסיה אישיות של הבנים בהתאם למנגנון הפקדת הכספים לחיסכון פנסיוני לחברי הקיבוץ, אולם הקיבוץ ידאג להפרשת כספים בשיעור מספיק לצורך הגעה לסכום היעד וגיל היעד כאמור בפרק זה.
- 7.6. ממועד הגיעו של הבן לגיל היעד יועברו כספי תוכנית החיסכון לבן בהתאם לאמור בסעיף 6.4 ויהו חלק מהכנסות הבן לעניין הסדר זה.
- 7.7. לאחר פטירתו של הבן יהיה הקבוץ המוטב של אותו חלק מהכספים והזכויות שנצברו בתוכנית החיסכון שמקורם בתשלומי הקיבוץ.
- 7.8. הקיבוץ יבחן אפשרות לכלול את הבן במסגרת הביטוח הסיעודי וביטוח קטסטרופה שיחול על כלל חברי הקיבוץ. ככל שיתאפשר הדבר, ובכפוף לתנאים שיידרשו על ידי חברות הביטוח, יתחייב הבן להיות כלול במסגרת הביטוחים הנ"ל.

8. דיור

- 8.1. הקיבוץ יעמיד לרשות הבן דירת מגורים המתאימה לצרכיו, לצורך מגוריו דרך קבע בקיבוץ או לצורך ביקוריו בקיבוץ, לאריכות ימיו. צרכי הדיור של הבן, לרבות הצורך בהעמדת דיור לצורך ביקוריו במקרה והבן שוהה דרך קבע במרכז שיקומי, ייקבע בהתאם למנגנון המפורט בסעיף 5.
- 8.2. הוצאות הקשורות בשימוש בדירה, לרבות חשמל, מים, גז, ארנונה, וכל תשלום אחר החל על חברי הקיבוץ בגין שימוש בדירות מגורים ישולמו על ידי הבן וייחשבו כחלק מצרכיו לעניין החלטה זו.
- 8.3. לא ייגבו דמי הרשאה (שכירות) בגין השימוש בדירה.
- 8.4. הקיבוץ, ההורים והבן יפעלו במשותף למימוש זכויותיו של הבן לקבלת תמיכה ממוסדות המדינה לשכר דירה ו/או לרכישת דירה וסכומים אלו יועברו לקיבוץ.
- 8.5. במידה ויזדקק הבן לשימוש בבית הסיעודי בקיבוץ, תינתן לו עדיפות ביחס למי שאינם חברי קיבוץ. מימון השהייה בבית הסיעודי ייעשה בהתאם לעקרונות שבסעיף 6 למסמך זה ובהתאם לעקרונות הקבועים בסעיף 5.3.5 לחוברת השינוי, לרבות שינויים שייקבעו בסעיף זה כלפי החברים מעת לעת. בהתאם, יועברו כל מקורות הבן לרבות המקורות החיצוניים וכספי תוכנית החיסכון (לאחר גיל היעד) של הבן למימון השהייה בבית הסיעודי והוא יהיה זכאי לתקציב בשיעור 28% מתקציב רשת הביטחון לכיסוי הוצאותיו האישיות.

9. תעסוקה

הקיבוץ יעשה כמיטב יכולתו על מנת לסייע לבן להשתלב בחברה באופן המכובד ביותר, לרבות במציאת מקום עבודה הולם. במגמה לעודד את הבן לעבוד, מוסכם כי 500 ₪ ראשוניים משכר עבודתו של הבן לא יחושבו כהכנסות הבן לעניין מסמך זה.

10. שיוך נכסים ודירות

10.1. הקיבוץ יהיה רשאי לדון בכל מסגרת בנושא שיוך דירה ו/או נכסים לבעלי צרכים מיוחדים. במידה ויחלט על שיוך דירה ו/או נכסים כאמור, ייערכו שינויים בהחלטה זו תוך התייחסות לקיומם של נכסים אלו.

10.2. תיערך התחשבות בין הקיבוץ וההורים ביחס לערך הדירה שמיועדת להירשם על שם במסגרת תהליך שיוך הדירות (להלן: "דירת ההורים") כמפורט להלן:

10.2.1 ייערך חישוב הערך השמאי של דירת ההורים בהתאם לכללים שייקבעו לעניין זה כלפי כלל החברים.

10.2.2 רישום דירת המגורים על שם ההורים או יורשיהם יתבצע כחלק מתהליך שיוך הדירות לכלל חברי יד מרדכי ויורשיהם ויהיה מותנה בהתחייבות ההורים להעביר לקיבוץ סכום המשקף את חלקו היחסי העתידי של הבן בעל הצרכים המיוחדים מתוך ערך הדירה (לדוגמא - במידה ולהורים שלושה ילדים, יירשם סכום בגובה שליש מערך הדירה). התחייבות ההורים תבוא לידי ביטוי ותמומש בהתאם להחלטות הקיבוץ בקשר עם התחייבויות / חובות חברים, כפי שיוגדרו במסגרת תהליך שיוך הדירות וזאת בכפוף לחתימת הסכם פרטני בין הקיבוץ והמשפחה על בסיס הוראות מסמך זה.

10.2.3 הסכומים שיועברו על ידי ההורים ישמשו למימון צרכי הבן על חשבון תשלומים בהם ישא הקיבוץ בהתאם להחלטה זו.

10.3 מתוך סך הזכויות ו/או הסכומים שיועברו להורים ו/או ליורשיהם במסגרת שיוך הנכסים יועברו לקיבוץ 10% מהזכויות ו/או הסכומים בעת ההעברה. סכומים ו/או זכויות אלו ישמשו כמקור לקרן החיסכון המפורטת בסעיף 7. להסיר ספק, מוסכם כי יראו במקור זה, ככספים שהופקדו על ידי הקיבוץ.

10.4 יובהר, כי אם וככל שיועברו להורים זכויות בדירת מגורים ו/או בנכסי הקיבוץ כיורשים, לא יילקחו זכויות אלו בחשבון לעניין סעיף זה אולם הם יילקחו בחשבון לעניין סעיף 6.7 ולא יחשבו לעניין הסעיף הנ"ל כנכסים שהועברו להורים על ידי הקיבוץ.

11. מנגנון יישוב סכסוכים

11.1. במסגרת ההסכמים הפרטניים עם הבנים והוריהם, ייקבע מנגנון יישוב סכסוכים מוסכם מראש, אשר כולל הליך של גישור ובוררות (במידה והגישור לא עלה יפה). זאת על מנת להימנע מניהול המחלוקת בבית המשפט.

11.2. על פי מנגנון זה, במידה והליך הגישור לא יצלח, תועבר המחלוקת לבורר מוסכם בין הצדדים ובמידה ולא יסכימו הצדדים על זהות הבורר, ייקבע הבורר על ידי רשם האגודות השיתופיות.

11 מינוי אפוטרופוס

הקיבוץ ימנה אפוטרופוס מטעמו לבן במידה ויתבקש לעשות זאת על ידי ההורים או במידה וההורים לא יהיו מסוגלים לשמש כאפוטרופוס עקב פטירה או מגבלה בריאותית.